

KULTURUTSKOTTETS UTLÅTANDE 14/2004 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om specialiserad sjukvård

Till social- och hälsovårdsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 22 september 2004 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om specialiserad sjukvård (RP 177/2004 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning och bestämde samtidigt att kulturutskottet ska lämna utlåtande till social- och hälsovårdsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- undervisningsråd Marja-Liisa Niemi, undervisningsministeriet
- medicinalråd Jouko Isolauri och regeringssekreterare Päivi Salo, social- och hälsovårdsministeriet
- direktör Matti Pulkkinen, Norra Savolax sjukvårdsdistrikt.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- medicinska fakulteten vid Helsingfors universitet
- Finlands Kommunförbund
- Finlands Läkarförbund.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om specialiserad sjukvård ändras. Till lagen fogas en bestämmelse om centralisering av den högspecialiserade sjukvården. Samtidigt kompletteras bemyndigandet att utfärda förordning när det gäller högspecialiserad sjukvård så att närmare bestämmelser om centralisering av högspecialiserad sjukvård till vissa sjukhus kan utfärdas genom förordning. Avsikten med ändringen är att säkerställa det specialkunnande som krävs för en tillräckligt högkvalitativ verksamhet.

Enligt förslaget ändras grunderna för den ersättning som betalas av statsmedel för kostnader för grundutbildning för läkare och tandläkare till samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt. För när-

varande grundar sig ersättningen enbart på antalet examina. När antalet studerande ändras reagerar ersättningen rätt långsamt på ändringarna i kostnaderna för grundutbildningen. Därför föreslår regeringen att lagen om specialiserad sjukvård ändras så att då statens ersättning för grundutbildning till samkommuner med ett universitetssjukhus fastställs, beaktas utöver antalet examina även antalet studerande som har påbörjat sin läkar- respektive tandläkarutbildning.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft vid ingången av 2005. Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2005 och avses bli behandlad i samband med den.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utbildningsmässigt sett är det viktigaste förslaget i propositionen att det sker en förändring i den ersättning i form av specialstatsandel som betalas till samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt för grundutbildningen för läkare och tandläkare. Förslaget är enligt utskottet motiverat.

Utskottet vill påpeka att de studerande blivit fler under loppet av cirka tio år när de 360 nybörjarplatserna ökat till sammanlagt 635 år 2004, den examensinriktade fortbildningen inkluderad. Kostnaderna för utbildningen har stigit i samma proportion. Kulturutskottet har i anknytning till universitetsutbildningen upprepade gånger framhållit att ökningen av antalet studerande inte beaktats när universiteten tilldelats resurser. Den nu föreslagna omstruktureringen av ersättningarna till hälso- och sjukvården tar hänsyn till såväl antalet avlagda examina som antalet studerande som har påbörjat läkar- respektive tandläkarutbildning, med andra ord att antalet studerande ökat. Detta ger bättre garantier för att studieuppläggningsen kan breddas, personal finns att tillgå och undervisningen fortfarande håller hög kvalitet.

Regeringen föreslår också i propositionen att en del åtgärder som hör till den högspecialiserade sjukvården ska kunna centraliseras till något eller några specialupptagningsområden på riksnivå. För utbildningens vidkommande gäller statsrådets principbeslut om en långt driven decentralisering. Examensreglerna för specialläkar- och specialtandläkarutbildning har ändrats för att motsvara decentraliseringsprincipen. När beslut om centraliseringen fattas gäller det där-

för enligt utskottet att se till att det finns fullgoda förutsättningar för specialiseringsutbildning i enlighet med de nya decentraliseringskraven.

Regeringen föreslår att den anslagsökning på 8 miljoner euro som behövs för utbildningen finansieras genom att pengarna överförs från anslaget för forskningsverksamhet. Om man dessutom beaktar att specialstatsandelen för forskning minskar med 2,7 miljoner euro till följd av proposition RP 156/2004 rd, kommer nästa års forskningsanslag att reduceras med sammanlagt 10,7 miljoner euro. Anslagen har dragits ned redan under en lång rad år med den konsekvensen att specialstatsandelen för forskning som i 1999 års budget var 360 miljoner mark (60 547 653 euro) nu är nere i föreslagna 38 047 000 euro. Utskottet understryker att forskning bedrivs i ett långt tidsperspektiv och att nedskärningar av denna kaliber hotar leda till en ohållbar situation. Om den kliniska forskningens status undermineras leder det till att forskningsintensiteten blir lägre men framför allt till att utbildningen tappar sin kvalitet. En högkvalitativ hälso- och sjukvård bygger på den nyaste medicinska kunskapen och hur den omsätts i vården. Om den kliniskt inriktade forskningen avtar finns det också risk för att det inte går att få kompetent personal till universitetens kliniska undervisningstjänster.

Utlåtande

Kulturutskottet föreslår

att social- och hälsovårdsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 9 november 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kaarina Dromberg /saml
vordf. Sade Tahvanainen /sd
medl. Esko Ahonen /cent
Hanna-Leena Hemming /saml
Sinikka Hurskainen /sd
Rauno Kettunen /cent
Mikaela Nylander /sv

Kirsi Ojansuu /gröna
Seppo Särkiniemi /cent
Ilkka Taipale /sd
Marja Tiura /saml
Jutta Urpilainen /sd
Raija Vahasalo /saml
Unto Valpas /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Marjo Hakkila.

AVVIKANDE MENING

Motivering

Regeringen föreslår i propositionen att utbildningsanslagen ökas med 8 miljoner euro och att denna ökning finansieras genom att minska anslagen för forskningsverksamhet. Sammantaget skulle detta i kombination med den i RP 156/2004 rd ingående anslagsöverföringen från specialstatsandelen för forskning leda till att forskningsfinansieringen minskar med 10,7 miljoner euro 2005.

Utskottsmajoriteten påpekar enligt vår mening helt riktigt att propositionen tillsammans med de nedskärningar som gjorts i forskningsanslagen redan under många år leder till en ohållbar situation. Om den kliniska forskningen undermineras avtar forskningsintensiteten men

framför allt försämras vården kvalitativt. Nedskärningarna gör det också svårt för universiteten att få kompetent personal till sina kliniska undervisningstjänster. Trots dessa fakta har utskottsmajoriteten inte lagt fram sin åsikt formulerad som ett uttalande för social- och hälsovårdsutskottet. Vår åsikt är att saken borde ha tagits upp i ett uttalande i utlåtandet.

Ståndpunkt

Med stöd av det ovan sagda anser vi att kulturutskottet i sitt utlåtande skulle ha föreslagit

att social- och hälsovårdsutskottet föreslår att forskningsanslagen för 2005 inte sänks från nuvarande nivå.

Helsingfors den 9 november 2004

Unto Valpas /vänst
Kaarina Dromberg /saml
Kirsi Ojansuu /gröna

Marja Tiura /saml
Raija Vahasalo /saml